

DVD 'Klein gebaar. Groot geluk'

ONTROERENDE PORTRETTEEN MET EEN DUIDELIJKE BOODSCHAP

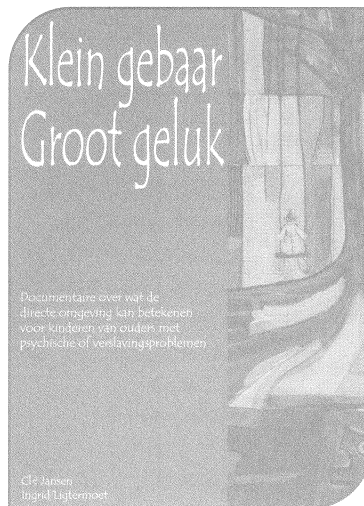
Leonie Zwetsloot

In Nederland groeien zo'n 1,6 miljoen kinderen en jongeren op met ouders met psychische of verslavingsproblematiek. Deze kinderen worden thuis – de plek waar zij zich kind moeten kunnen voelen – geconfronteerd met de problemen van de mensen waar ze het meest van houden. Daarmee lopen ze een sterk verhoogd risico zelf ook in de problemen te komen. Vaak schamen ze zich en voelen ze zich alleen, in de steek gelaten, angstig, onzeker, schuldig, boos en verdrietig. Ze hebben veel behoefte aan 'gewone' dingen, 'gewone' mensen en aan afleiding. De DVD biedt mensen in de directe omgeving van deze kinderen handvatten en inspiratie om een actieve rol te spelen, waarbij de kern van de boodschap luidt dat een klein gebaar veel kan betekenen.

GEEN STEUN EN AFLEIDING

Voor 'kinderen van' is er veel herkenning te vinden in deze documentaire. Twee jongeren praten over hun situatie: Naomi (19 jaar) met haar moeder die aan psychoses lijdt, en Andrea (17 jaar) die een moeder heeft met een drankprobleem. Ook zien we Daan (11 jaar) met zijn depressieve moeder. Naast de documentaire film met deze drie is er nog een afzonderlijk portret van vijf zussen (twintigers) die gezamenlijk de gevolgen van het opgroeien met een alcoholistische vader bespreken. Allerlei bekende aspecten passeren de revue, zoals de verantwoordelijkheid en zorg die kinderen al veel te jong dragen, de ouderrol die zij op zich nemen, het gemis aan liefde en waardering, het niet durven praten uit schaamte of onzekerheid, de eenzaamheid en het isolement. Alle jongeren praten met groot inzicht over zichzelf en de situatie waarin zij grootgebracht zijn of worden. Zelfs Daan die nog op de basisschool zit, komt behoorlijk 'volwassen' uit de hoek – ook dat is een typisch 'kind van' verschijnsel.

De verhalen die de kinderen vertellen over hun zieke ouder zijn niet bedoeld om hun persoonlijke situatie te problematiseren, maar om de omstandigheden in het gezin te schetsen waar zij belangrijke vormen van steun en afleiding missen. Hoe

kunnen de jongeren zelf die behoeften vervullen, en vooral: hoe kunnen andere mensen – buiten het gezin – hier met kleine moeite een grote rol spelen?

WIE IS NUMMER 1

Over Naomi zou een complete speelfilm gemaakt kunnen worden vanuit het ouder-kind drama dat kort en kernachtig door dochter én moeder naar voren wordt gebracht. Naomi's moeder legt uit hoe ze in een psychose stemmen hoorde en ervan overtuigd raakte dat haar

man en kinderen beter af zouden zijn zonder haar. Daarom leek zelfmoord niet alleen logisch, maar zelfs een positieve daad die haar opluchting bracht. Ze geloofde werkelijk dat andere liefdevolle volwassenen beter voor haar dochter zouden zijn dan zijzelf als moeder en dat haar dood daarom het beste was voor iedereen. Ze slikte een grote hoeveelheid pillen. Naomi, die vroeger thuis kwam dan verwacht, heeft haar moeder gevonden en had voldoende tegenwoordigheid van geest om hulp in te schakelen. Pas later is er ruimte voor haar eigen gevoelens. Het is natuurlijk een traumatische ervaring voor Naomi - onverdraaglijk omdat ze zich realiseert dat haar moeder haar in de steek wilde laten, weg wilde van haar (en haar broertje en vader): 'Mijn moeder was altijd nummer 1, maar nu weet ik niet meer of ik bij haar wel nummer 1 ben,' zegt ze, zoals een kind wil weten dat moeder er onvoorwaardelijk voor haar is.

Naomi is haar vertrouwen kwijt, en haar moeder – inmiddels weer gestabiliseerd, rustig en terug in de moederrol dankzij de medicatie – wil dat vertrouwen terugwinnen. 'Kom bij me zitten, laat het me nog een keer uitleggen, praat met mij in plaats van met anderen, ik wil het met je goedmaken,' zo vraagt ze haar dochter, die afwachtend en een beetje op afstand blijft. Een schrijnende kwestie waar deze film niet op doorgaat (dat zou een ander thema zijn).

NAOMI'S EIGEN LEVEN

Wat we wel te zien en horen krijgen is wat Naomi doet om haar eigen leven in te vullen en hoe de situatie met haar moeder daarin meespeelt. We